

LUPP 2020

-lokal uppföljning av ungdomspolitiken
Enkätundersökning av MUCF
(myndigheten för unga och civilsamhällesfrågor)

Ungdomspolitiken

”Ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen”

Barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, (som på något sätt rör barn och unga) **alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv**

LUPP

Webbenkäten genomfördes hösten 2020 i åk 8 på högstadiet
och åk 2 på gymnasiet

Rikssnittet – innefattar de kommuner som deltog i Lupp år
2020

Läs hela rapporten för
en mer heltäckande bild
av ungdomars livsvillkor
i Östhammars kommun

”Beslut som berör
unga ska bygga på
aktuell kunskap om
ungas situation”

Syfte med LUPP 2020 – sektor samhälle

- Skaffa kunskap om unga
- Tydliga verksamhetsmål
- Förbättra ungas levnadsvillkor
- Statistik, könsuppdelat
- Utveckling av verksamheterna
- Möjliggöra ungdomars inflytande
- Stärka ungdomars roll och visa att de kan påverka
- Sammanställa underlag till folkhälsoarbete
- Främja sektorsövergripande samarbeten

Östhammars kommun

LUPP har genomförts 2014, 2017 och
2020

Områden i enkäten:

Fritid, skola, politik och samhälle,
trygghet, hälsa, arbete och framtid

Andel som svarat på
enkäten 2020

84% av åk 8
79% av åk 2 gymnasiet

.. ” ta reda på vad ungdomarna vill ha inte vad ni tror att de vill ha.”
Kille i gymnasiet

Fritid

- En majoritet av ungdomarna i kommunen är nöjda med fritidsutbudet i kommunen. Killarna är nöjdare än tjejerna, könsskillnaden är störst på högstadiet.
- Tjejerna är mindre nöjda med utbudet än killarna.
- Nöjdheten med fritiden har ökat både bland killar och tjejer jämfört med 2017
- Andelen som saknar fritidsaktiviteter har minskat sedan 2017, framförallt bland tjejerna
- Killar upplever att det finns mer att göra på fritiden än tjejerna, störst är könsskillnaden på högstadiet
- HBTQ-personer och personer med funktionsvariation besöker ungdomsgårdar i lägre grad än övriga. Utlandsfödda besöker biblioteket i lägre grad.

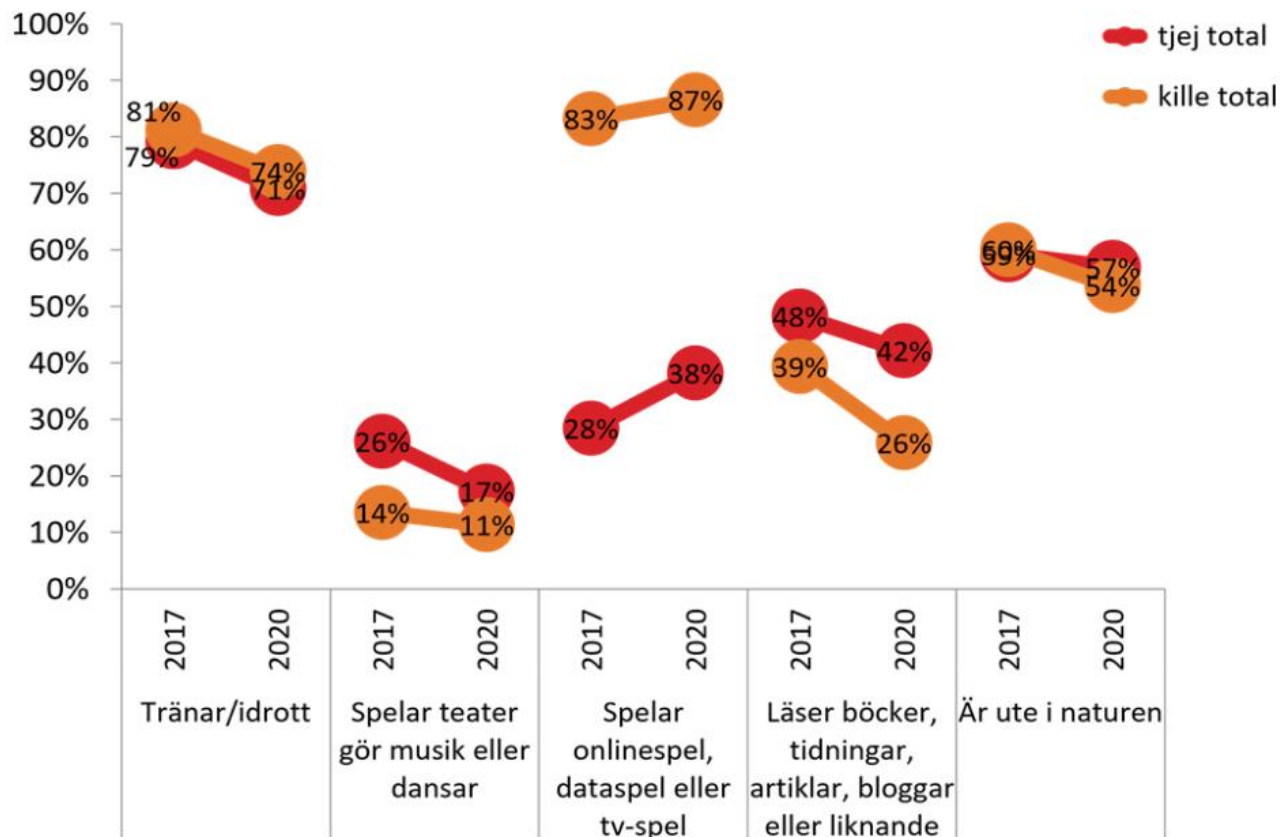
- De som idrottar en/flera gånger i veckan upplever att deras fritid försämrats av coronapandemin. De som spelar dataspel flera gånger i veckan svarar i högre utsträckning att deras fritid är ungefär lika bra som innan

Tjejer och killar väljer olika fritidsaktiviteter*

*killar spelar data, tv- eller onlinespel och besöker fritidsgårdar i klart högre grad än tjejer. Tjejer spelar teater, gör musik eller dansar samt skapar (foto, film, teckna med mera) i högre grad än killar.

B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid

Fritid - träning

- Andelen som tränar minst en gång i veckan har minskat både bland killar och tjejer sedan år 2017. Även andelen som är ute i naturen, spelar teater, gör musik eller dansar samt som läser har minskat. Däremot har onlinespel eller tv-spel ökat, främst bland tjejerna.
- HBTQ-personer och personer med funktionsvariation tränar i lägre grad än övriga
- Lågaktiva 2017 var 5%, detta har ökat till 11% 2020
- Andel som är medlem i en förening har sjunkit både hos tjejer och killar. (lika i hela landet)

Sammanfattning:

Ungdomarna fick svara på var de brukar träffa sina kompisar (diagram B4, sid. 18)

- Hemma hos varandra 80-91%
- Utomhus 54-56%
- På ungdomsgård 6-7%

Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som "en gång i veckan" eller oftare (diagram B3, sid. 16)

- Spelar onlinespel 38-87%
- Tränar 71-74%
- Är i naturen 54-57%
- Läser böcker 26-42%
- Besöker ungdomsgård 3-7%
- Besöker biblioteket 1-4%

Vilka aktiviteter saknas?

Paddel

Dans

Ishall/hockey

Skatepark

Sångskola

Konståkning

Vad skulle få dig att besöka
Kulturhuset?

Nattbio och e-sport väljer
ungdomarna i högsta grad

Vad skulle få dig att besöka
bibliotek?

Studier

Låna en bok

Plugga i lugn och ro

Hänga med kompisar

Kort sammanfattning av skillnader mellan skolorna:

Högstadiet:

- Nöjdheten är lägre och olika problem förekommer på Olandsskolan och Vallonskolan
- Vallonskolan sticker ut och eleverna känner sig mindre trygga, de har högst grad av mobbing och orättvis behandling jämfört med de andra skolorna

Nöjdheten högre
och problemen
mindre:
Frösåkerskolan
och Österbyskolan

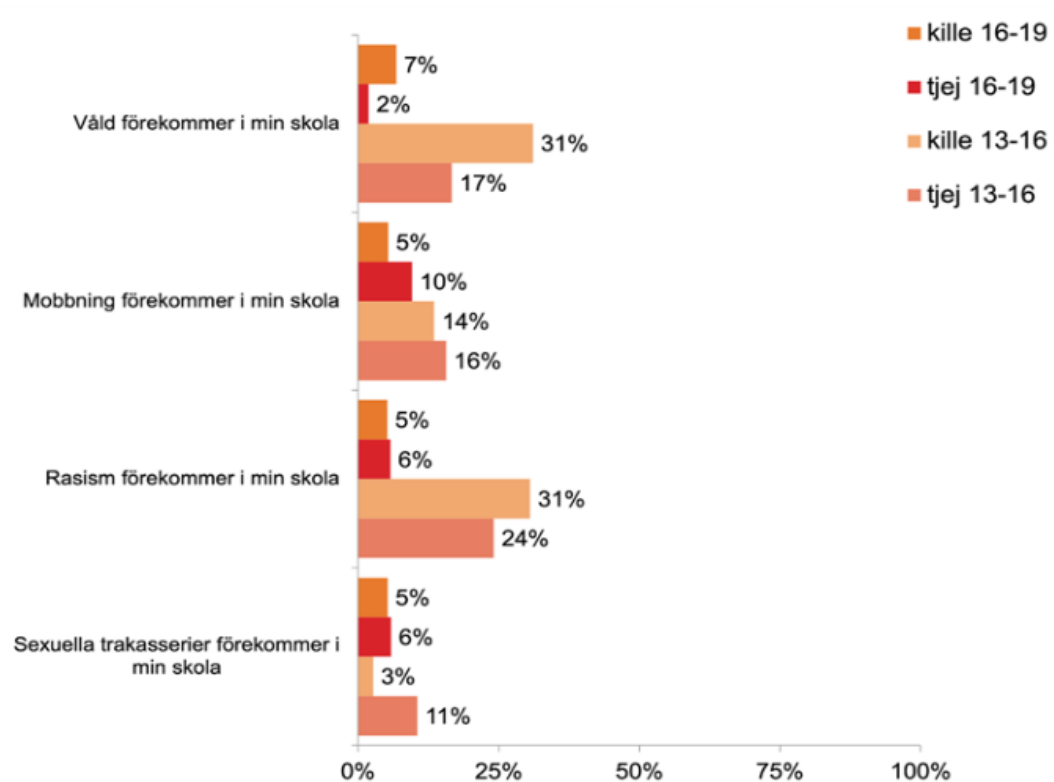

Gymnasiet

- Forsmarks skola sticker ut med flest nöjda med skolan
- Bruksgymnasiet är mindre nöjda med olika aspekter i skolan som tillexempel, trygghet och mobbning
- Wilhelm Haglunds elever sticker ut med att eleverna har en mycket positiv framtidssyn

Bra att ha med sig: det skiljer sig stort i antalet elever på skolorna. Tips! Läs sista delen i rapporten om skillnaderna mellan skolorna i kommunen.

Hur tycker du att det stämmer in på din skola? Andel som svarat ”stämmer helt” eller ”stämmer till stor del”

Politik och samhälle

Sammanfattning, Delaktighet och inflytande:

- Andelen som vill påverka har minskat sedan 2017
- Fler killar än tjejer anser att de kan påverka
- Förtroende för politiker har ökat från 43% till 47%
- De som har ett högre förtroende för politiker och vuxna har en mer positiv framtidssyn
- Att få vara med att bestämma i skolan...

50-55% av ungdomarna VET INTE vart dem ska vända sig för att påverka

De som inte vill påverka fick svara på varför dem inte vill:

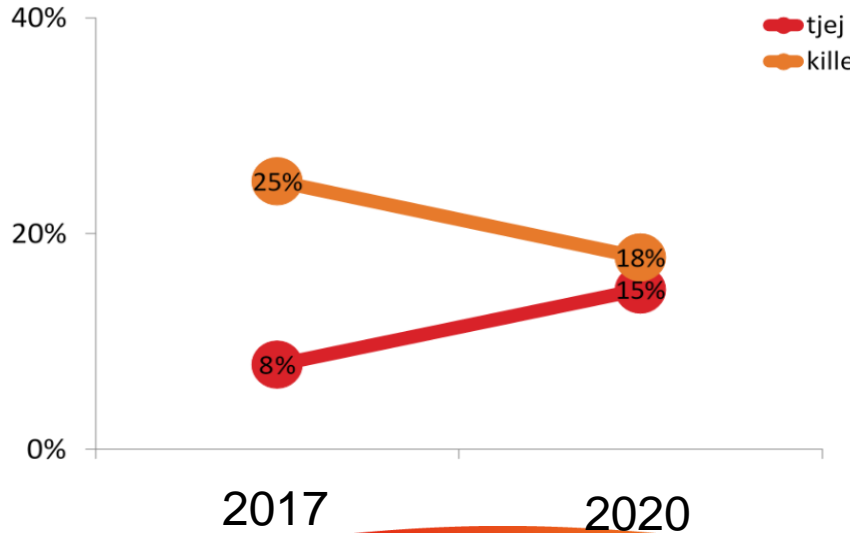
- 63-71% är inte tillräckligt intresserade
- 24-36% vet inte hur dem ska göra
- 27-30% tror inte att det spelar någon roll

Andel som vill påverka:

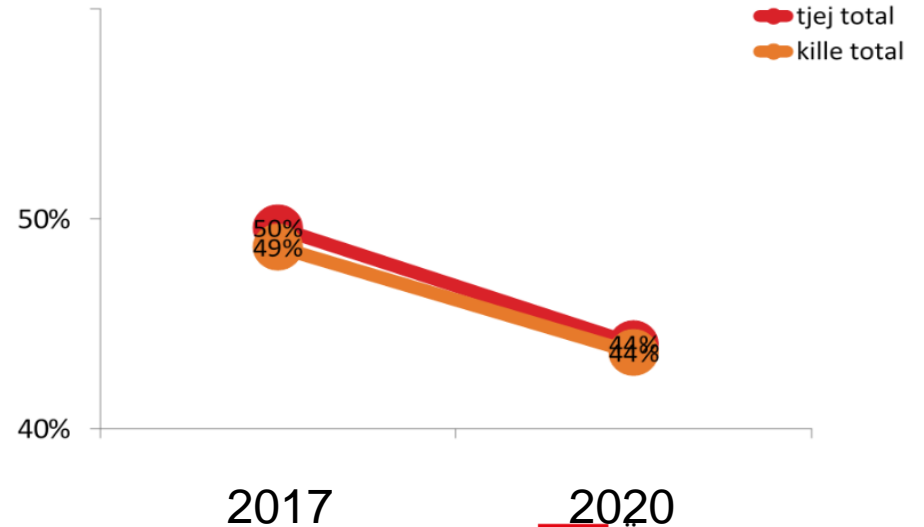
Högstadiet 39%

Gymnasiet 50%

D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

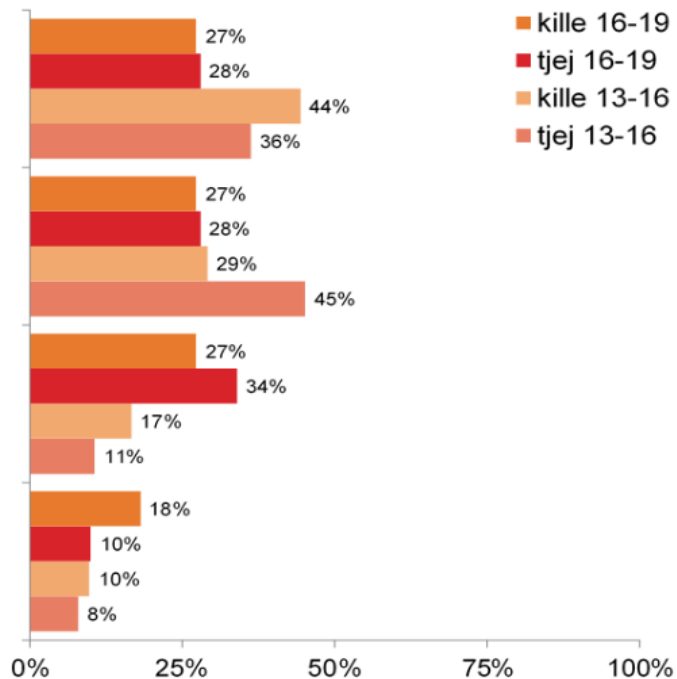
HI0b Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

Ja, jag tror de flesta vuxna känner till barnets rättigheter i barnkonventionen – och försöker ta hänsyn till dem

Ja, jag tror de flesta vuxna känner till barnets rättigheter i barnkonventionen – men inte bryr sig så mycket om de

Nej, jag tror inte de flesta vuxna känner till barnets rättigheter i barnkonventionen.

Nej, jag tror inte de flesta vuxna vet vad barnkonventionen är för något

Vill du veta mer om barnkonventionen?

Gå in på
[Unicef.se/barnkonventionen](https://www.unicef.se/barnkonventionen) – Läs kring hela barnkonventionen och dess 54 artiklar och 7 områden, finns även som kort version.

Vill du veta mer om kommunens arbete kring barnkonventionen?
Gå in på
osthammar.se/barnochunga

Vad vill de unga påverka?

- Skolmat, skolmiljö, schema
- Fritidsaktiviteter
- Frågor som rör Östhammars kommun
- Stadsplanering, som byggen och belysning
- Vad kommunens pengar går till

Andelen som vill påverka är högre än andelen som faktiskt ser sig ha möjligheten att göra det, kommunen behöver ta tillvara på ungdomars intresse att påverka och skapa en positiv utveckling avseende ungas delaktighet och inflytande.

Av den grupp unga som ser sig ha små/ inga möjligheter att påverka så vill 50 % vara med och påverka!

Trygghet

- 29% av högstadikillarna har utsatts för hot, jämfört med 17-19% bland övriga
- Tjejerna har i högre grad blivit utsatta för sexuellt våld/utnyttjande
- Där ungdomar känner sig mindre trygga är på buss och tåg och på stan. Tjejerna känner sig minst trygga på dessa ställen
- Vad som får ungdomar att känna sig trygga på ungdomsgårdar är trygga ledare och vänner
- Könsskillnad vid mobbning, tjejerna blir mer utsatta. Andelen som blivit utsatta för mobbning har minskat sen 2017, främst bland tjejerna
- Tjejer på högstadiet har blivit utsatta för orättvis behandling så att dem mått dåligt i högre grad än killar. Tjejerna känner sig mest orättvist behandlad av andra elever och killarna av personal inom skolan

- Öregrund sticker ut genom att samtliga ungdomar som bor där alltid eller oftast känner sig trygga, medan ungdomarna i Gimo i något lägre grad än övriga känner sig trygga.
- Det finns ett samband mellan att känna sig otrygg och ha en negativ framtidstro
- HBTQ-personer och personer födda utomlands känner sig mer otrygga på samtliga platser, personer med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning känner sig mer otrygga på samtliga platser utomhus

Hälsa

- De flesta ungdomar i Östhammars kommun mår bra, däremot mår tjejerna sämre än killarna
- På högstadiet svarar killar i klart högre grad än tjejer att de mår bra
- Tjejer svarar i klart högre grad än killar att de har regelbundna psykiska och somatiska besvär (dessa könsskillnader är inte unika för kommunen)
- Tjejerna upplever i högre grad ohälsa (stress, trivsel i skolan, mobbning, svårt att sova, huvudvärk, magont, nedstämd)
- HBTQ-personer och personer med funktionsvariation mår sämre än övriga
- Ungdomarna mår sämre än 2017, störst skillnad hos tjejerna
- Ungdomar som tränar en gång i veckan eller oftare har minskat sen 2017 (lågaktiva har ökat från 5% 2017 till 11% 2020)

Tjejer presterar bättre i skolan men psykosomatiska besvär är dubbelt så vanligt

ANDT

- 4% av killarna och 3% av tjejerna har använt anabola steroider/motsvarande medel en eller flera gånger
- Ungdomar som dricker alkohol har ökat sen 2017
- 53-64% av gymnasieungdomarna dricker starköl/cider eller sprit minst en gång per månad (högre i kommunen än rikssnittet)
- Rökningen bland tjejer har minskat men ökat bland killar
- Snus har ökat för både tjejer och killar
- Andel som använt narkotiska har minskat sen 2017
- Andel som använt narkotika: 3% på högstadiet och 11% på gymansiet
- Den vanligaste narkotikan är hasch (bland de ungdomar som använt)

Hur ungdomar oftast får tag på alkohol:

kompisar/syskon/partner 39%
Tar från föräldrar 39%
Från annan vuxen 22%
På annat sätt 39%

Hur ungdomar oftast får tag på narkotika:
(Svarat av de som använt någon gång)

Från någon person på annan ort/kommun: 47%
Från person på orten: 21%
Beställer från internet: 11%
På annat sätt 47%

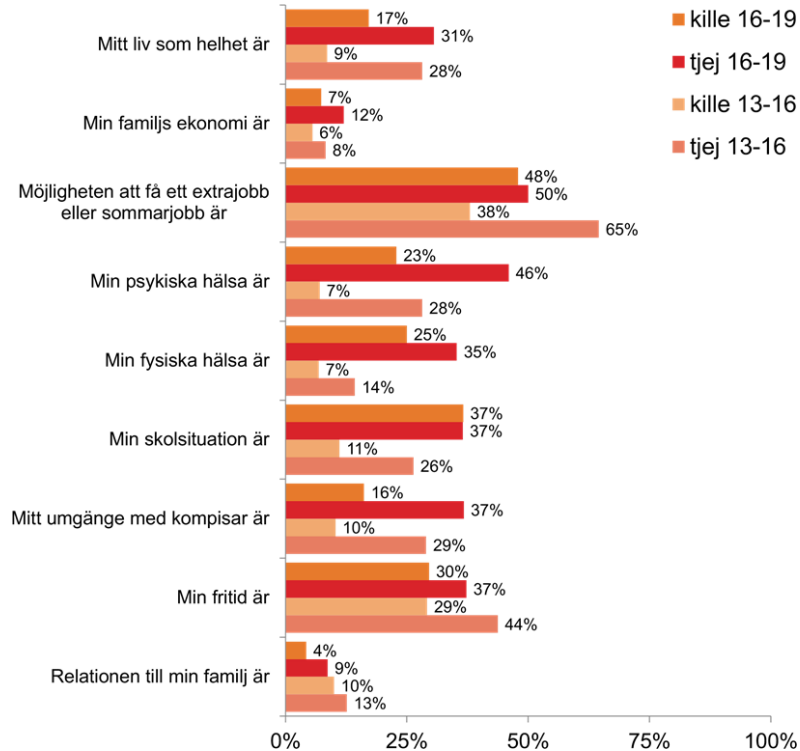
Arbete

- Andel med sommarjobb senaste sommaren är högre för kommunen än rikssnittet
- Andel med sommarjobb har sedan 2017 ökat på högskolan och minskat på gymnasiet
- 45% av tjejerna och 55% av killarna på gymnasiet kan tänka sig att starta ett eget företag

Covid-19

H11a Om du tänker på hur det är nu och hur det var innan Corona-pandemin började – På vilket sätt har ditt liv förändrats på grund av Corona-pandemin? Andel som svarat "Lite sämre" eller "Mycket sämre".

Framtid

De flesta ungdomar i Östhammars kommun säger att de mår bra!

- En hög andel av ungdomarna i båda årskurserna svarar att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden. Högstadiet 90% och gymnasiet 93%
- Högstadietjejerna har något mindre positiv framtidssyn
- 43% på högstadiet tror att de kommer flytta från kommunen, på gymnasiet är det 71%
- Andel som tror dem kommer flytta är lägre än 2017

Sektor samhälle - förbättra ungas livsvillkor

- Jämställt kultur- och fritidsutbud
- Möt upp unga i deras forum! stort engagemang (på ungdomsgårdar, Unikum och i den nya appen "Ung i Östhammars kommun")
- Informera om HUR man påverkar i frågor
- Trygghetsfrågor och inflytandefrågor
- Trygghetsaspekt i utemiljöer (belysning, inbjudande miljöer)
- Fortsätta arbetet med implementering och utbildning kring barnkonventionen
- Involvera ungdomar mer i olika samarbeten. Ex. arbetet med sjötorget.
- Nå ut med resultaten och LUPP-rapporten till fler sektorer, nämnder, vårdnadshavare och framförallt till alla ungdomar